

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

8. De resolutione trium dubiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

vni, vel multis: & hoc vel ex propria voluntate, vel quia illi aliquo actu ad id concurrunt, vel erogantes Ecclesiam, vt pro ipsis celebretur, vel erogantes, aut petentes, aut iubentes. Aliqui volunt, quod his omnibus, si in gratia sint, conferatur augmentum gratiæ de condigno. Et hoc probabile est, sed magis nobis placet, quod non, quia gratia nunquam datur, nisi operanti actualiter, vel virtualiter circa tale opus: sed pro quibus ex intentione Ecclesiæ applicatur, prodest ad meritum de condigno bonorum temporalium, & meritum de condigno remissionis poenarum, si in gratia sint, & impetrant etiam diuinas motiones, & auxilia, quibus gratiâ confert; sicut etiam offerentibus remotis. Illis vero, qui aliquo actu concurrunt, etiam ad gratiæ augmentum, si in gratia sint. Ex quo collige, quanta sit copia gratiæ in hoc mirabili sacrificio: vt cum conferat multa ex opere operato offerentibus in suo gradu, adhuc supersit magna copia, vt conferatur his, pro quibus offertur, præsertim hoc etiam, si omnibus in gratia existentibus gratia conferatur, vt dicit illa citata opinio, quam tenet doctissimus Soto lib. 4. sent. d. 13. q. 2. art. 1. & aliqua ex parte videtur conformis esse S. Thom. 3. p. q. 79. art. 7. ad 2. probabilius tamen est quod diximus.

De resolutione trium dubiorum.

CAPVT VIII.

EX his, quæ diximus, facile erit tria dubia in hac materia præcipua resolvere.

Primum est, si missa mali Sacerdotis, & existentis in mortali peccato aliquid valoris habeat. Ad quod dubium cum distinctione respondere oportet. Vt enim diximus, in Missa duo sunt, & sacrificium ipsum, & orationes, seu preces, quæ in ipsa missa funduntur. Prætermitto autem valorem ex deuotione ipsius offerentis.

Si sacrificium consideretur, quamuis Sacerdoti ipsi nihil conducat, si in cōscientia peccati mortalis sit, sed potius mors sit maior, tamen, quia valor est in ipso sacrificio ex opere operato, prodest alijs offerentibus, & alijs, pro quibus offertur. nec hi suo fructu, vt diximus, defraudantur, nec iste valor est maior in bono Sacerdote, quam in malo, sicut collatum Sacramentum.

Si verò

Si verò considerentur orationes, & preces, tunc possunt simpliciter considerari. Aut sunt ipsius Sacerdotis, vt personæ quædam particularis, aut vt est representans Ecclesiam, in eius nomine celebrat, & offert. Si priori modo considerantur, absque dubio nihil valent, nec ipsi nec alijs, cum sit in mortali, vnde ex hac parte magis valet Missa boni, qui ex parte precum à Deo magis exauditur.

At verò cum est offerendus nomine Ecclesiæ, valent etiam æqualiter cum bono.

Omnibus igitur perpensis, plus valet Missa boni sacerdotis, non solum quia illi prodest, mali autem Missa illi nõ prodest, sed etiam, vt respectu aliorum, ex parte precum & orationum, quia valent non solum vt Ecclesiæ nomine procedunt, sed etiam vt sunt ab homine Dei amico, & grato.

ALTERVM dubium est. An defunctis, quibus Missa non prodest, nisi ad remissionem pœnæ, & hoc per medium impetrationis, plus prosit Missa de *Requiem*, quam alia Missa quævis. Ad quod iuxta prædicta facile respondetur: ex parte enim sacrificij æque prodest vna ac altera; tamen ex parte precum, plus prodest de *Requiem*; quia in ea orationes, & preces ad ipsarum animarum liberationem directè funduntur, tam ex intentione Ecclesiæ, quam ex intentione propria Sacerdotis.

Tertium dubium est, an, cum quis offert pro pluribus, singulis prosit, ac si pro vno tantum offerretur. Ad quod aliqui dicunt, inter quos est Caiet. quodlibet. primo, quæst. 18. Schæper 3 part. quæst. 79. art. 5. quod ita prodest singulis simul, ac si pro vno solo offeratur. Sed oppositum est cum communis sententia tenendum, puta quod nec ad pœnæ satisfactionem, nec ad gratiæ augmentum, quod datur ex opere operato, vt prosit singulis simul, ac si vni applicaretur. Scot. quod lib. 2. multo minus, dum pluribus applicatur. Ratio est, quia gradus gratiæ, & satisfactionis in hoc sacrificio contentus, finis est, sicut in ipso, vt sacramentum est. Vnde fit, vt in pluribus diuisus miuus obueniat singulis. Sic, si ego ieiunare pro quatuor, minus prodest ad satisfactionem singulis, q̄ vni prodest, si pro vno tantum ieiunassem. Loquor autem de valore ex opere operato.

Hinc fit quod Sacerdos recipiens elemosinas plurimum, & vno sacro eis satisfaciens, cum tamen singuli darent pro vno sacro, peccat mortaliter, quia defraudat illos sua satisfactio-

tis-

tisfactione, & fructu ex opere operato, cum ad hoc sustentationem acceperit ab eis. Nauar. c. 25. num. 95. vbi tenet contra Soto, qui lib. 9. de iust. qu. 3. art. 1. tenet, quod pauper potest saltem duas elemosynas recipere pro vna missa ad sustentationem: sed contrarium dicit cum Nauar. non enim perdit ius ille ob istius paupertatem, nec Missa ordinata est ad sustentationem. Vide Tabie. ver. b. Restitutio §. 32. Nota tamen quod cum pro aliquo celebratur in particulari, vel aliquibus, non excluditur pars valoris, quæ ex intentione Ecclesiæ applicatur alijs, vt diximus, nec excluditur etiam pars quædam, quæ Sacerdoti obuenit: ita vt merito diuidi possit valor in tres partes: in gradum communem, qui ea intentione Ecclesiæ applicatur, etiam gratis, si ipsi sint dispositi: & gradum proprium Sacerdotis: & medium, qui ex intentione Sacerdotis potest sibi, vel alijs applicari.

De remedijs erga ea, quæ in Missa accidunt.

CAPVT IX.

Multa accidere possunt in Missa pericula, quib. prompta debet celebrans habere remedia: quamuis autem multa ista sine, ad aliqua tamen principalia reduci possunt, per quæ de alijs, si quando accidunt, poterit iudicari.

Primum periculum est, cum in altari Sacerdos impeditur, quo minus possit sacrificium absoluere, vel quia moritur, vel quia fit demens, vel quia morbo aliquo prosecutionem impediens corripitur. Et tunc cum distinctione oportet respondere: vel enim illud accidit ante consecrationem, vel post. Si ante, non debet alius Sacerdos perficere: at vero, si est post consecrationem, tunc Sacerdos alius potest substitui, qui absoluat, continuando a parte relicta ab alio. Hoc enim habetur 7. q. 1. can. nihil, ex Concilio Tolitano: in quo casu potest Sacerdos, etiam non ieiunus, tale sacrum perficere: Syluest. verb. Eucharistia 2. §. 12. tenet quod debet esse ieiunus. Oppositum tenet Soto in 4. dist. 13. quæst. 2. art. 6. cum non adest alterius copia. Minus enim est hoc præceptum de ieiunio, quam de sacro perficiendo. Attendetamen quod in Concilio non ponitur obligatio Sacerdoti, vt faciat, sed tantum facultas conce-

ditur.